

2021

Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely - Přístupnost ovládacích prvků, dvířek, vík, zásuvek a držadel

ČSN
EN IEC 63008

36 1060

idt IEC 63008:2020

Household and similar electrical appliances - Accessibility of control elements, doors, lids, drawers and handles

Appareils électrodomestiques et analogues - Accessibilité des éléments de commande, portes, abattants, tiroirs et poignées

Elektrische Geräte für den Hausgebrauch und ähnliche Zwecke - Barrierefreiheit von Bedienelementen, Türen, Deckeln, Einschüben und Griffen

Tato norma je českou verzí evropské normy EN IEC 63008:2020. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN IEC 63008:2020. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN IEC 63008 (36 1060) z listopadu 2020.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Proti předchozí normě dochází ke změně způsobu převzetí EN IEC 63008:2020 do soustavy norem ČSN. Zatímco ČSN EN IEC 63008 (36 1060) z listopadu 2020 převzala EN IEC 63008:2020 k přímému používání jako ČSN oznámením ve Věstníku ÚNMZ, tato norma ji přejímá překladem.

Informace o citovaných dokumentech

IEC 60417 nezavedena, databáze dostupná na webových stránkách (www.iec.ch)

IEC/TS 62835:2015 dosud nezavedena

IEC/IEEE 82079-1:2019 zavedena v ČSN EN IEC/IEEE 82079-1 ed. 2:2020 (01 3782) Příprava informací pro použití (návodů k použití) produktů - Část 1: Zásady a obecné požadavky

ISO 7000 dosud nezavedena

ISO 7010 zavedena v ČSN EN ISO 7010 (01 8012) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Registrované bezpečnostní značky

ISO 15008:2017 zavedena v ČSN EN ISO 15008:2018 (30 0614) Silniční vozidla – Ergonomické aspekty dopravních informačních a řídicích systémů – Specifikace a postupy pro posouzení shody vizuální prezentace informací ve vozidle

ISO/TR 22411:2008 dosud nezavedena

ISO 80000-1:2009 zavedena v ČSN ISO 80000-1:2011 (01 1300) Veličiny a jednotky – Část 1: Obecně

ISO 8995-1:2002 dosud nezavedena

Souvisící ČSN

ČSN EN 60335-1 ed. 3:2012 (36 1050) Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Bezpečnost – Část 1: Obecné požadavky

ČSN EN ISO 9241-112:2017 (83 3582) Ergonomie systémových interakcí člověka – Část 112: Principy pro prezentaci informace

ČSN EN ISO 26800:2012 (83 3512) Ergonomie – Obecný přístup, zásady a pojmy

ČSN EN ISO 24551:2020 (83 3594) Ergonomie – Funkční navrhování – Mluvené pokyny pro spotřební výrobky

ČSN EN ISO 24503:2011 (83 3597) Ergonomie – Funkční navrhování – Použití dotekových teček a pruhů na spotřebních výrobcích

Vysvětlivky k textu této normy

V případě nedatovaných odkazů na evropské/mezinárodní normy jsou ČSN uvedené v člácích „Informace o citovaných dokumentech“ a „Souvisící ČSN“ nejnovějšími vydáními, platnými v době schválení této normy. Při používání této normy je třeba vždy použít taková vydání ČSN, která přejímají nejnovější vydání nedatovaných evropských/mezinárodních norem (včetně všech změn).

Informativní údaje z IEC 63008:2020

IEC 63008 vypracovala technická komise IEC/TC 59 *Funkce elektrických spotřebičů pro domácnost a podobné účely*.

Text této mezinárodní normy se zakládá na těchto dokumentech:

FDIS	Zpráva o hlasování
59/720/FDIS	59/723/RVD

Úplnou informaci o hlasování při schvalování této mezinárodní normy lze najít ve zprávě o hlasování ve výše uvedené tabulce.

Tento dokument byl vypracován v souladu se směrnicemi ISO/IEC, část 2.

Komise rozhodla, že obsah tohoto dokumentu zůstane nezměněn až do data příští prověrky (stability date) uvedeného na webových stránkách IEC (<http://webstore.iec.ch>) v údajích o tomto dokumentu. K tomuto datu bude dokument buď

- znovu potvrzen;
- zrušen;
- nahrazen revidovaným vydáním, nebo
- změněn.

Vypracování normy

Zpracovatel: CTN Petr Voda, Hlinsko v Čechách, IČO 65706501, Ing. Petr Voda

Technická normalizační komise: TNK 33 Elektrické spotřebiče a elektrické ruční nářadí

Pracovník České agentury pro standardizaci: Ing. Eva Králevičová

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN IEC 63008

Květen 2020

ICS 97.030

Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely -
Přístupnost ovládacích prvků, dveří, vík, zásuvek a držadel
(IEC 63008:2020)

Household and similar electrical appliances -
Accessibility of control elements, doors, lids, drawers and handles
(IEC 63008:2020)

Appareils électrodomestiques et analogues - Accessibilité des éléments de commande, portes, abattants, tiroirs et poignées (IEC 63008:2020)	Elektrische Geräte für den Hausgebrauch und ähnliche Zwecke - Barrierefreiheit von Bedienelementen, Türen, Deckeln, Einschüben und Griffen (IEC 63008:2020)
--	---

Tato evropská norma byla schválena CENELEC dne 2020-05-01. Členové CENELEC jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy.

Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CENELEC.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CENELEC do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CENELEC jsou národní elektrotechnické komitety Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltý, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice
European Committee for Electrotechnical Standardization
Comité Européen de Normalisation Electrotechnique
Europäisches Komitee für Elektrotechnische Normung
Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2020 CENELEC Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky jsou celosvětově vyhrazena členům CENELEC.

Ref. č.

EN IEC 63008:2020 E

Evropská předmluva

Text dokumentu 59/720/FDIS, budoucího prvního vydání IEC 63008, který vypracovala technická komise IEC/TC 59 *Funkce elektrických spotřebičů pro domácnost a podobné účely*, byl předložen k paralelnímu hlasování IEC-CENELEC a byl schválen CENELEC jako EN IEC 63008:2020.

Jsou stanovena tato data:

- nejzazší datum zavedení dokumentu na národní úrovni
vydáním identické národní normy nebo vydáním
oznámení o schválení k přímému používání
jako normy národní (dop) 2021-02-01
- nejzazší datum zrušení národních norem,
které jsou s dokumentem v rozporu (dow) 2023-05-01

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CENELEC nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Oznámení o schválení

Text mezinárodní normy IEC 63008:2020 byl schválen CENELEC jako evropská norma bez jakýchkoliv modifikací.

Úvod.....	9
1..... Rozsah platnosti.....	10
2..... Citované dokumenty.....	10
3..... Termíny a definice.....	10
4..... Třídění ovládacích prvků, dvířek vík, zásuvek a držadel.....	11
4.1..... Třídění ovládacích prvků.....	11
4.1.1... Otočné ovládací prvky a knoflíky.....	11
4.1.2... Posuvná ovládací zařízení.....	12
4.1.3... Tlačítka a spínače.....	13
4.1.4... Ovládací panely.....	13
4.2..... Třídění dvířek, vík a zásuvek.....	13
4.2.1... Dvířka a víka.....	13
4.2.2... Zásuvky.....	13

4.2.3... Rukojeti a prstové úchytky.....	14
4.3..... Třídění držadel.....	14
5..... Úvahy o přístupnosti.....	14
5.1..... Vlastnosti uživatelů.....	14
5.1.1... Obecně.....	14
5.1.2... Narušení.....	14
5.2..... Postup.....	15
6..... Obecné podmínky pro měření.....	15
6.1..... Podmínky okolí.....	15
6.2..... Instalace a umístění spotřebiče.....	15
6.3..... Měření.....	16
6.3.1... Obecně.....	16
6.3.2... Lineární rozměry.....	16
6.3.3...	

Úhel.....	16
6.3.4... Síla.....	16
6.3.5... Krouticí moment.....	16
6.3.6... Zaokrouhlování.....	16
7..... Zkušební postup.....	16
7.1..... Metoda.....	16
7.2..... Ovládací prvky a ovládací panely.....	16
7.2.1... Obecně.....	16
7.2.2... Vnímání.....	16
7.2.3... Rozpoznání.....	17
7.2.4... Dosah.....	17
7.2.5... Provozování.....	17
7.2.6... Sledování.....	19
7.3..... Dvířka, víka a zásuvky.....	19

7.3.1...

Vnímání.....
..... 19

7.3.2...

Rozpoznání.....
..... 19

7.3.3...	
Dosah.....	
.....	19
7.3.4...	
Provozování.....	
.....	19
7.3.5...	
Sledování.....	
.....	21
7.4.....	
Držadla.....	
.....	22
7.4.1...	
Vnímání.....	
.....	22
7.4.2...	
Rozpoznání.....	
.....	22
7.4.3...	
Dosah.....	
.....	22
7.4.4...	
Provozování.....	
.....	22
7.4.5...	
Sledování.....	
.....	23
7.5..... Presentování informací na spotřebiči.....	23
7.5.1...	
Obecně.....	
.....	23
7.5.2... Viditelné značky.....	
.....	24
7.5.3...	
Písmena.....	
.....	24

7.5.4... Barevný kontrast.....	24
7.5.5... Hmatové značení.....	24
7.5.6... Zvukové signály.....	24
7.5.7... Kontrolky.....	25
7.5.8... Zobrazovací displeje.....	25
Příloha A (informativní) Požadavky na dotykové ovládací prvky pro zrakově postižené uživatele.....	26
Bibliografie.....	27
Příloha ZA (normativní) Normativní odkazy na mezinárodní publikace a jim odpovídající evropské publikace.....	28
Obrázek 1 - Válcové knoflíky a knoflíky s pruhem.....	11
Obrázek 2 - Kruhový volič.....	12
Obrázek 3 - Posuvné ovládací zařízení.....	12
Obrázek 4 - Rukojeť.....	21
Obrázek 5 - Vůle pro klouby při držení rukojeti.....	21
Obrázek 6 - Držadlo tvarované pro prsty musí být vyloučeno.....	22
Obrázek 7 - Držadla pro podepření - příklady.....	23

Tabulka 1 - Rozměry a aktivační síla / krouticí moment ovládacích prvků.....	18
--	----

Úvod

Na přístupnost výrobků se nyní kladou stále vyšší požadavky, ale navzdory tomu zde nebyly žádné snadno dostupné údaje pro posuzování a vyhodnocování spotřebičů pro domácnost z pohledu přístupnosti. Efektivní způsob pro provedení vývoje výrobku je práce na základě dostatečných zkušebních metod pro posouzení různých vlastností, protože doporučení přístupnosti mohou být formulována zřetelněji, a klást větší důraz během vývoje spotřebičů pro domácnost a podobné účely. Je důležité, aby vlastnosti přístupnosti byly upřednostněny před funkčními, technickými a ostatními vlastnostmi týkajícími se výrobku.

Za tímto účelem byl navržen soupis zdrojů zaměřený na přístupnost výrobku, který uvádí užitečné základní informace a údaje pro sestavení doporučení pro konstrukci spotřebičů pro domácnost. Tato mezinárodní norma na ovládací prvky, dvířka, víka, zásuvky a držadla je výsledkem této práce a poskytuje informace ve formě faktů o přístupnosti a porozumění interakce spotřebičů a uživatelů s širokým rozsahem schopností.

Tento dokument uvádí požadavky, doporučení a opatření pro specifikované vlastnosti výrobku, tj. týkajících se ovládacích prvků, dvířek, vík, zásuvek a držadel spotřebičů pro domácnost a podobné účely. To přispívá k jejich přístupnosti a podporování ergonomických principů. Výrobky však mohou mít další aspekty, které nejsou pokryty tímto dokumentem, které nemusí být přístupné. Tato informace pochází z vědeckých znalostí a teorie ergonomie, fyziologie, konstrukce výrobku a dalších příslušných disciplín. Tento dokument uplatňuje Pokyn ISO/IEC 71:2014 a ISO/TR 22411:2008 pro spotřebiče pro domácnost a podobné účely. Údaje jsou převzaty z ISO/TR 22411:2008 a, pokud tam nejsou specifikovány, z dalších zdrojů.

Účelem navrhování a vyhodnocování spotřebičů pro domácnost a podobné účely s ohledem na přístupnost je maximalizovat počet lidí, kteří mohou snadno používat výrobky. Za přístupnější výrobek se považují konkrétní vlastnosti výrobku. Takové výrobky jsou jednodušší pro používání a výhodnější pro všechny uživatele. Tento dokument vysvětluje vlastnosti, které splňují potřeby a schopnosti zamýšleného uživatele ve vztahu k ovládacím prvkům, dvířkám, víkům, zásuvkám a držadlům.

1 Rozsah platnosti

Tento dokument obsahuje požadavky na přístupnost pro umožnění přístupnějšího používání určitých prvků nalezených na spotřebičích pro domácnost a podobné účely staršími osobami a osobami s hendikepy. Poskytuje návod pro dosažení přístupného konstrukčního provedení pouze u ovládacích prvků (např. knoflíků, tlačítek), včetně ovládacích panelů, zobrazovacích displejů a dvířek, vík, zásuvek a držadel. Neumožňuje úplné posouzení celkové přístupnosti spotřebiče pro domácnost. Tento dokument pokrývá podpůrné a pomocné funkce, které uživatel vykonává pravidelně. Sestavení, instalace, konfigurace nebo oprava spotřebičů jsou vyloučeny.

Tento dokument poskytuje zkušební metody a údaje, které podporují přístupné konstrukční provedení.

Tento dokument uvádí návod pro používání ISO/TR 22441:2008 a Pokyn ISO/IEC 71:2014 pro konstrukční provedení různých interaktivních prvků elektrických spotřebičů pro domácnost a podobné účely. Nezabývá se dálkovými řídicími zařízeními nebo řízením pomocí internetové sítě nebo mobilních aplikací. Dotyková ovládací zařízení jsou pokryta tímto dokumentem (viz také příloha A), ale nová interaktivní řídicí ovládání taková jako gesta a hlasové řídicí zařízení nejsou zahrnuta.

Tento dokument se nezabývá otázkami bezpečnosti.

POZNÁMKA Soubor IEC 60335 stanovuje požadavky na bezpečnost, např. teploty povrchů a ostré hrany.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.